

Bibliografické citace a metody citování

Ústřední knihovna FF MU

<http://knihovna.phil.muni.cz>

11. a 12. dubna 2012

Na úvod...

- Je důležité citovat? Proč?
- V jaké míře? Co všechno?

Co nás čeká...

Úvod do problematiky

- Terminologie
- Proč citovat
- Citační (ne)etika
- Plagiátorství
- Metody citování
- Citační normy, styly
- Citační generátory a manažery
- Zásady při tvorbě citací

Bibliografické citace dle aktualizované normy ČSN ISO 690 platné od 1. 4. 2011

- Obecná pravidla
- Prvky citace
- Tvorba bibliografických citací prakticky - jednotlivé typy dokumentů

Terminologie

- **Obecně známá informace/všeobecně známá fakta** - nezpochybnitelné, snadno ověřitelné (v encyklopedii, ve slovníku); nemusíme citovat, pouze pokud přebíráme doslovně celý text.
- **Parafráze** - převyprávění cizího textu vlastními slovy, nová formulace; musíme uvést pramen.
- **Citát** (quotation) - doslovné uvedení cizího výroku nebo textu v rámci vlastního dokumentu, vymezené uvozovkami a doplněné citací.
- **Citace** (citation) - zkrácená identifikace pramene, ze kterého daný výrok nebo text pochází, kterou uvádíme přímo v textu, a již spojujeme citované místo se záznamem v seznamu bibliografických citací.
- **Bibliografická citace** (bibliographic reference) - systematicky uspořádané údaje, které jednoznačně identifikují použitý dokument.
- **Seznam bibliografických citací** (list of bibliographic references) - seznam odkazů na použitou literaturu (zpravidla na konci práce).

Proč je nutné citovat...

- Autorská/publikační/citační etika.
- Poskytnout dostatek údajů k tomu, aby byl kdokoli schopen nalézt dokument, z něhož autor čerpal
  - návaznost na předchozí poznání,
  - získání širšího kontextu dané tematiky.
- Prokázat, že se orientujeme v daném oboru/problematicce.
- Vytváří se tzv. skryté bibliografie.

Citační (ne)etika

- Necitování děl, ze kterých autor čerpal (snaha o zastření plagiátorství nebo pouhá nedbalost).
- Citování děl, která autor nepoužil (citování tzv. „kapacit“ v daném oboru nebo snaha vytvořit dojem, že bylo použito více informačních zdrojů).
- Nadužívání citací vlastních děl - tzv. autocitace (snaha propagovat sama sebe, i když starší dílo zcela nesouvisí nebo se týká pouze okrajově díla nového).
- Nepřesné a neúplné citace (ztížení identifikace díla, ze kterého autor čerpal).

Plagiátorství

- Zcizíme cizí rukopis a publikujeme jej pod svým jménem.
- Převzmemme něčí myšlenku či výsledky něčí práce, uvedeme je bez upozornění na skutečného autora.
- Převzmemme část textu či odstavců, graficky je nevymezíme a nevedeme bibliografickou citaci.
- Převzmemme původní text a pouze jej stylisticky upravíme.

Metody citování 1/3

1) Citování pomocí prvního údaje v bibliografickém záznamu a data vydání (tzv. „Harvardský systém“)

- V místě, kde citujete dané dílo v textu, uvedete do **kulatých závorek první údaj nebo slova z bibliografického záznamu** citovaného díla a dále **rok vydání**. Volitelně se může uvést **číslo stránky**, kde se daný citát nebo parafrázovaná myšlenka vyskytuje.
- např. v textu: ... (Blecha, 2002, s. 157) ...nebo ... se zabývá Blecha (2002) ...
- dokumenty s více autory: ... (Kuneš et al., 2009) ...
- více dokumentů se stejným prvním údajem i rokem vydání: ... (Zouhar, 2009a) ... (Zouhar, 2009b, s. 52)
- V seznamu bibliografických citací (na konci práce) se poté záznamy uspořádají **abecedně s rokem vydání**, nečísly se (u této metody už se obvykle neopakuje rok vydání v oblasti nakladatelských údajů, pokud není potřeba uvést podrobnější datum):

BALABÁN, I., 2006. ...

BLECHA, I., 2002. *Filosofie*. 4. opr. a rozš. vyd. Olomouc: Nakladatelství Olomouc. 279 s. ISBN 8071821470.

KUNEŠ, J. et al., 2009. *Člověk a jeho svět: filosofický pojem světa od novověku po dnešek*. Vyd. 1. Praha: Filosofia. 411 s. ISBN 9788070072967.

ZOUHAR, J., 2009a. *Česká filozofie v šedesátých letech : poznámky k tématu*. 1. vyd. Brno: Academicus. 168 s. ISBN 978-80-87192-08-5.

ZOUHAR, J., 2009b. *O Masarykovi*. 1. vyd. Brno: Academicus. 104 s. ISBN 978-80-87192-07-8.

...

Metody citování 2/3

2) Citování pomocí číselných odkazů

- V místě citování díla v práci uvedete do **kulaté (popř. hranaté) závorky** nebo do horního indexu číslo daného dokumentu v pořadí, v jakém je citován poprvé.
- V případě, že **stejně dílo** citujete v textu na několika různých místech, stále používáte **stejné číslo** jako u citace první. Opět je možné volitelně uvést příslušnou stranu nebo rozsah stran, pokud je citována pouze určitá část či myšlenka.
- např. v textu: ... (71) nebo [72 s. 16] nebo ^{3 s. 259}
- V seznamu bibliografických záznamů jsou záznamy uspořádány číselně, v pořadí v němž byly poprvé uvedeny v textu:
  - 1.
  - ...
  71. SVOBODA, Mojmir aj. *Aplikovaná psychodiagnostika v České republice: zjištění stavu, potřeb a perspektivy psychologické diagnostiky v České republice*. 1. vyd. Brno: MSD, 2004. 234 s. ISBN 80-86633-12-8.
  72. MAREŠ, Jiří. *Psychodiagnostika podporovaná počítačem*. Praha: Ústav pro informace ve vzdělávání, 1992. ISBN 80-21101-21-0.
  - ...

Metody citování 3/3

3) Citování pomocí průběžných poznámek

- Za každým citovaným místem v textu zapíšete číslici buď
  - a) v horním indexu³ nebo
  - b) v kulaté nebo hranaté závorce na řádce (3), [4] ,
která koresponduje s číselně řazenými poznámkami, uspořádanými podle pořadí jejich výskytu v textu.
- Poznámky mohou obsahovat celý **bibliografický záznam citovaného díla**, ale také lze uvést pouze následující údaje oddělené čárkou: **jméno autora, název díla a volitelně přesné vymezení stránek**.
- V poznámkách pod čarou nemusí být pouze citace.
- Př. poznámek pod čarou:

---

3. VIDOVIČOVÁ, Lucie a Eva GREGOROVÁ. Věkové normy v sociologické perspektivě. *Sociální studia*. 2007, 1-2, s. 201-217. ISSN 1214-813X.

Při odkazování na zdroj uvedený v předchozí poznámce se buď **opakuje celá citace** nebo se uvede **číslo dřívější poznámky s případným rozsahem stran**.

20. VIDOVIČOVÁ, **ref.** 3, s. 215.

- Seznam bibliografických citací (na konci práce) **není povinný**, ale doporučuje se; záznamy se uspořádají **abecedně**, nečíslují se:

BLACKSMITH, A. ...

...

VIDOVIČOVÁ, Lucie a Eva GREGOROVÁ. Věkové normy v sociologické perspektivě. *Sociální studia*. 2007, 1-2, s. 201-217. ISSN 1214-813X.

...

Citační normy, styly

- Nová verze **ISO 690** (od 1. 4. 2011) - prezenčně v ÚK
- Interpretace <http://citace.com/soubory/csniso690-interpretace.pdf>
- publikace KUK a ÚK PŘF MU **Metodika tvorby citací**
http://is.muni.cz/do/rect/el/estud/prif/ps11/metodika/web/ebook_citace_2011.html
- **APA** (American Psychological Association) - převážně pro psychologii, pedagogiku a některé další spol. vědy.
Citační manuál APA - na www stránkách Psychologického ústavu FF MU.
- **MLA** (Modern Language Association) - pro humanitní obory, zejména jazykovědu (anglistika, amerikanistika...).
- Chicago, Turabian style...
- Citace dle pravidel konkrétních časopisů, oborů...

Generátory citací

- Řada databází (EBSCO, ProQuest...) umožňují generování citací článků do různých citačních stylů (APA, MLA, Chicago, nově i ISO 690, ale nutné kontrolovat, doplnit údaje).
  - Články z EIZ MU přes nástroj SFX (linkování na plný text atd.) propojení na generátor citací - citace.com, možnost vytvoření citace vyhledaného dokumentu.
-
- **Generátor citací** (citace.com) - volně dostupný, registrace na mail; umožňuje správu citací (ukládání, třídění do složek, sdílení s dalšími uživateli...) <http://generator.citace.com/>

Citační manažery

- nástroje pro správu bibliografických citací (popř. vlastních myšlenek), jejich organizaci či sdílení
- efektivní začít je využívat na začátku psaní práce

Dle typu:

- *Software instalovaný do PC* (EndNote, ProCite, Reference Manager...)
- *Webová aplikace* (EndNote Web, RefWorks, CiteULike, Zotero...)

Dle dostupnosti:

- *Volně dostupné:*
Citace.com - <http://www.citace.com>, český nástroj pro generování a správu citací
CiteULike - <http://www.citeulike.org>, Springer (sponzoruje od léta 2008)
Zotero - <http://www.zotero.org>, George Mason University, rozšíření pro Mozillu Firefox
Bibliographix - <http://home.mybibliographix.com>, volně dostupná základní verze (Basic) aj.
- *Placené:*
EndNote Web - <http://www.endnoteweb.com>, MU přístup díky předplatnému **Web of Science** (školení 18. a 19. dubna 2012)
Reference Manager - <http://www.refman.com>
ProCite - <http://www.procite.com>, dále nevyvíjen
RefWorks - <http://www.refworks.com>, CSA/ProQuest; propojení s db **ProQuest**

Zásady při tvorbě citací

- Přesnost, přehlednost a jednotnost údajů (vybrat si jednu metodu citování a jeden způsob zápisu bibliografické citace pro danou práci a tohoto systému se držet).
- Úplnost (více údajů pro zpětnou identifikaci).
- Použití primárních pramenů (citovat údaje pouze z publikací, které jsme měli v ruce - abychom předešli nepřesnostem při přejímané citaci). V případě, že to není možné a citaci přejímáte (citace citace), uveďte za citaci formulaci [NON VIDI] (= neviděno).
- Slova v citacích zkracovat podle ČSN ISO 4. Informace a dokumentace - Pravidla zkracování slov z názvů a názvů dokumentů. Bibliografické termíny zkracovat podle ČSN ISO 832 Informace a dokumentace - Bibliografický popis a citace: Pravidla zkracování bibliografických termínů
- Platí zásada zachování pravopisných norem pro daný jazyk.
- Chybějící údaj přeskočit (pokud chybí a nelze jej dohledat, vynecháme jej a pokračujeme údajem následujícím).
- Pokud je citace převzata z jiného zdroje, než z citovaného dokumentu, uvádí se tyto údaje v hranaté závorce.

Struktura bibliografických citací

Tištěné a elektronické dokumenty (dle normy ČSN ISO 690)

- Obecná pravidla
- Prvky citace
- Bibliografické citace jednotlivých typů dokumentů

Obecná pravidla tvorby citací

- **Základním pramenem** údajů tvořících bibl. citaci je popisovaná jednotka (kniha, časopis atd.), v rámci ní je primárním zdrojem titulní list.
- **Prvky se píší v jazyce dokumentu (kromě rozsahu)** - 2nd ed., 2. völl. neubearb. Aufl., translation, editors, apod., ale 52 s.
- Dodržují se pravidla pravopisu pro daný jazyk (velká písmena, interpunkce...).
- **Více údajů** - nachází-li se v dokumentu více než jeden název, více než jedno místo vydání, více než jeden nakladatel, zapisuje se vždy **typograficky nejvýraznější údaj**, jestliže jsou všechny stejně výrazné, zapíšeme ten, který je uveden jako první.
- **Romanizace/transliterace** - údaje v nelatinkových písmech získané z dokumentu se transliterují (přepis může buď nahradit originální formu, nebo se za ní v hranatých závorkách připojí [ ]).
- **Údaje pro doplnění citace** - zjištěné z jiných zdrojů nebo odhadnuté - lze uvést do hranatých závorek - [Prah] : Academia, 2003. nebo [cca 1950] nebo TABI, J[oseph]; v určitých případech do kulatých závorek (kvalifikátory) - např. Cambridge (UK).
- **Interpunkce**
  - každý jednotlivý prvek bibliografické citace musí být oddělen interpunkcí (čárka, tečka)
  - interpunkce uvedená v normě je *ilustrativní*
  - zvolte si jeden systém a ten používejte v celé práci.

Přehled základních prvků pro monografie

- Tvůrce (P)
  - Názvové údaje (P)
  - Vedlejší tvůrce (V)
  - Vydání (P) - povinné pouze v případě, že se nejedná o 1. vydání
  - Nakladatelské informace: Místo vydání (P): Nakladatel (P), Rok (P)
  - Rozsah (V)
  - Edice (P) (název edice, číslo svazku) - povinné v případě, že je dílo do nějaké edice zařazeno
  - Poznámky (V)
  - Standardní číslo (ISBN, ISSN) (P) - je-li uveden
  - Údaje o dílčí části
-
- *P - povinný prvek; V - volitelný, nepovinný*

PRVKY CITACE

Tvůrce (osoba nebo korporace)

- zapisuje se v invertovaném tvaru - **ČAPEK, Karel** nebo **BULGAKOV, Michail Afanasjevič**.
- pokud má dokument více tvůrců, uvádí se všichni (je-li to možné) a to takto: první se uvede v invertovaném tvaru, další v přímém pořadí; není-li možné/vhodné uvést všechny tvůrce, vybere se nejvýznamnější nebo první uvedený a přidá se zkratka et al. (= a jiní) nebo aj.
- u jmen, kde není možné rozlišit příjmení, se doporučuje zápis jména v přirozeném pořadí
- chybí-li primární odpovědnost, stává se prvním prvkem citace název dokumentu

ZAHRADNÍČEK, Jan.

ALTMANN, Gerry T.M.

VYSKOČIL, Albert, Jitka BEDNÁŘOVÁ a Jan ZAHRADNÍČEK.

SVOBODA, Mojmir **aj.**

MALÍŘ, Jiří, Pavel MAREK **et al.**

PRVKY CITACE

Názvové údaje (název: podnázev)

- název a podnázev díla (nebo zdrojového dokumentu) se zapisuje kurzívou
- pokud chybí tvůrce, stává se název prvním prvkem v citaci

Citace celého díla - kurzívou název knihy:

ALTMANN, Gerry T.M. *Výstup na babylonskou věž: otázky jazyka, mysli a porozumění*. Přeložila Milena Turbová. 1. vyd. Praha: Triáda, 2005. 308 s. Delfín, sv. 63. ISBN 80-86138-70-4.

Citace části díla - kurzívou zdrojový dokument:

NEBESKÁ, Iva. Doslov. In ALTMANN, Gerry T. M. *Výstup na babylonskou věž: otázky jazyka, mysli a porozumění*. 1. vyd. Praha: Triáda, 2005, s. 287-296. ISBN 80-86138-70-4.

PRVKY CITACE

Vedlejší tvůrce (nepovinné)

- vedlejší tvůrci = ilustrátoři, překladatelé, editoři...
- jména se zapisují se ve stejném pořadí a podobě jako v prameni

Editor

- editor je osoba zodpovědná za dokument sestávající se z několika děl odvozených z různých pramenů nebo příspěvků několika autorů
- v případech, kdy je role editora výrazná a jeho jméno je uvedeno na významném místě v prameni, může být zapsán do primární odpovědnosti s připojením zkratky jeho role (ed.), (sest.), (red.), (zprac.)

Dobré ráno, milá ženuško!: Mozartovy dopisy Konstanci. 1. vyd. **K vydání připravila Silke Leopoldová; přeložila Vlasta Reittererová.** Praha: Editio Bärenreiter, 2006. 125 s. ISBN 80-86385-32-9.

nebo

LEOPOLDOVÁ, Silke (ed.). *Dobré ráno, milá ženuško!: Mozartovy dopisy Konstanci.* 1. vyd. **Přeložila Vlasta Reittererová.** Praha: Editio Bärenreiter, 2006. 125 s. ISBN 80-86385-32-9.

PRVKY CITACE Nakladatelské informace

Místo vydání: Nakladatel (povinné), datum vydání (povinné).

- název města se zapisuje v **jazyce originálu** a v 1. pádě
- názvy nakladatelství se uvádí **bez „a spol.“** „a synové“ apod., ale výraz „**press**“ se **ponechává**
- přesahuje-li datum vydání několik let, zapisuje se rozsah roků (**2002-2005**); u neukončeného vydávání publikace se zapíše první rok s pomlčkou a mezerou **2001-**
- u některých typů dokumentů (noviny, webové stránky apod.) může být nutné uvést datum vydání včetně měsíce a dne **27. 2. 2012**
- v případě, že datum vydání čerpáme z jiného zdroje, uvedeme údaj v hranatých závorkách **[1920]**
- zkratka **[b.r.]** = bez roku nahrazuje neznámé/nezjistitelné údaje
- pokud je potřeba, lze v tomto prvku uvést více stejných údajů

př. Brno; Montréal
Praha: Academia; Brno: Petrov, 2006

PRVKY CITACE

Rozsah

- zkratky nebo výrazy se v prvku rozsah uvádí v češtině - **s.**, **l.**, **díl**, **sv.** apod.
- zapisuje se **poslední číslovaná strana** v dokumentu nebo **rozsah stran** nebo
- **počet svazků** u vícesvazkových monografií citovaných jako celek
- při dvojím číslování, které na sebe nenavazuje, se uvádí obojí, např. **xxxii**, **352 s.**

PRVEK CITACE

Dílčí části (svazek - příspěvek - článek)

Části monografií (nesamostatné části)

- *svazek*
- konkrétní svazek (číslo, název) se řadí za souborný název, popř. podnázev daného vícesvazkového dokumentu

Příspěvky

- *v monografiích nebo do sborníků*
- po původci příspěvku a názvu následuje výraz **In:** a citace zdrojového dokumentu; místo rozsahu (počtu stran) se uvádí lokace (s. od-do) v dokumentu

Články

- *v časopisech*
- nejdříve se uvádí autor a název článku, následuje zdrojový dokument a poté lokace článku

Způsoby zápisu bibliografické citace

Úplná citace (*povinné i volitelné prvky*).

PŘÍJMENÍ, Jméno autora (dále jen „tvůrce“). *Název: podnázev publikace* [typ nosiče/média]*. Vydání. Další tvůrce. Místo vydání: Nakladatel, rok vydání. Rozsah díla. Edice, číslo svazku. Poznámky. ISBN.

*Povinné u všech dokumentů kromě tištěných.

Základní citace (*doporučovaná - uvádí se i počet stran*).

Tvůrce. *Název: podnázev*. Vydání. Místo vydání: Nakladatel, rok vydání. Počet stran. ISBN.

Pozn. 1: ukázka na strukturu bibliografického záznamu monografií

Pozn. 2: prvky vyznačené šedou barvou jsou volitelné.

Pozn. 3: interpunkci norma nepřikazuje, povinná je pouze jednotnost oddělování prvků v citaci pro celý dokument; uvedenou interpunkci doporučujeme, uvádí se i v příkladech přímo v normě i její interpretaci

Monografie jako celek

Tvůrce. *Název: podnázev*. Vydání. Vedlejší tvůrce. Místo vydání: Nakladatel, rok vydání. Rozsah díla. Edice. Poznámky. ISBN.

Příklady

- **GLADNEY, Henry M.** *Preserving digital information*. Berlin: Springer, c2007. xxiii, 314 s. ISBN 978-3-540-37886-0.
- **KLEIN, Pavel a Danuše KŠICOVÁ.** *Symbolismus na scéně MCHAT: režijní koncepce K. S. Stanislavského*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2003. 164 s. ISBN 80-210-3126-3.
- **BARTOŠ, Lubomír, Ivo BUZEK a Irena FIALOVÁ.** *Neología en el español actual*. 1. vyd. Ostrava: Ostravská univerzita, 2006. 241 s. ISBN 80-7368-139-0.
- **ŠVAŘÍČEK, Roman a Klára ŠEĐOVÁ (ed.).** *Učební materiály pro kvalitativní výzkum v pedagogice*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2007. 175 s. ISBN 978-80-210-4359-6.

Monografie jako celek - více než 1 původce

Tvůrce. *Název: podnázev*. Vydání. Vedlejší tvůrce. Místo vydání: Nakladatel, rok vydání. Rozsah díla. Edice. Poznámky. ISBN.

Příklady

- **SVOBODA, Mojmir, Vladimír ŘEHAN, Zdeněk VTÍPIL, Helena KLIMUSOVÁ a Pavel HUMPOLÍČEK.** *Aplikovaná psychodiagnostika v České republice: zjištění stavu, potřeb a perspektivy psychologické diagnostiky v České republice*. 1. vyd. Brno: MSD, 2004. 234 s. ISBN 80-86633-12-8.
- **ČECHOVÁ, Marie, Jan CHLOUPEK, Marie KRČMOVÁ a Eva MINÁŘOVÁ.** *Současná česká stylistika*. 1. vyd. Praha: ISV, 2003. 342 s. ISBN 80-86642-00-3.
- **MALÍŘ, Jiří a Pavel MAREK aj.** *Politické strany: vývoj politických stran a hnutí v českých zemích a Československu 1861-2004*. I. díl, Období 1861-1938. Brno: Doplněk, 2005. 1021 s. ISBN 80-7239-180-1 (1. díl). ISBN 80-7239-180-1 (soubor).

Monografie jako celek - vedlejší tvůrce

Tvůrce. *Název: podnázev.* Vydání. Vedlejší tvůrce, stejná další odpovědnost; jiný druh odpovědnosti. Místo vydání: Nakladatel, rok vydání. Rozsah díla. Edice. Poznámky. ISBN.

Příklady s uvedením sekundárních odpovědností

- SHAKESPEARE, William. *Hamlet*. 1. vyd. Přeložil František Nevrla; k vydání připravil, úvodním slovem a poznámkami opatřil Pavel Drábek. Brno: Větrné mlýny, 2005. 202 s. ISBN 80-86907-16-3.
- *Studium sociálních a duchovních struktur pravěku*. 1. vyd. Eliška Kazdová, Vladimír Podborský (ed.). Brno: Masarykova univerzita, 2007. 390 s. ISBN 978-80-210-4330-5.
- *Vinnetou tady nebydlí: antologie současných povídek severoamerických indiánů*. 1. vyd. Sestavili Jeffrey A. Vanderziel a Jiří Rambousek ml. Brno: Větrné mlýny, 2003. 507 s. ISBN 80-86151-81-6.
- *My, oni, já: hledání identity v kanadské literatuře a filmu*. 1. vyd. Petr Kyloušek aj. Brno: Host, 2009. 327 s. ISBN 978-80-7294-306-7.

Vyzkoušejte si...

Citování monografie

ZDENĚK MATĚJČEK

**O rodině vlastní,
nevlastní a náhradní**

portál

98 s., ISBN 80-85280-83-6

ZDENĚK MATĚJČEK

**O rodině vlastní,
nevlastní a náhradní**

Obálku a grafickou úpravu navrhl Karel Šejna.
Fotografie na obálce Michaela Antůšková.
Vydalo nakladatelství Portál
jako svou 83. publikaci.
Praha 1994.

Výtvarná a technická redaktorka
Markéta Salvetová.
Odpovědný redaktor Václav Urban.
Sazba CADIS Praha.
Výroba Ing. Rudolf Mates.
Tisk Česká typografie, a. s.

**RÁDCI PRO RODIČE
A VYCHOVATELE**

Tyřice. Název: podnázev. Vydání. Vedlejší tyřice. Místo vydání.
MATĚJČEK, Zdeněk. O rodině vlastní, nevlastní a náhradní. Praha: Portál,
1994. 98 s. Rádi pro rodiče a vychovatele. ISBN 80-85280-83-6.

Příspěvek v monografické publikaci

Příspěvek ve sborníku

= samostatná část publikace, která může existovat nezávisle na zdrojovém dokumentu

→ nejprve se запиší údaje o příspěvku (autor a název), zdrojový dokument se uvádí výrazem „In:“

Tvůrce příspěvku. Název: podnázev příspěvku. **In:** Tvůrce zdrojového dokumentu. *Název: podnázev zdrojového dokumentu.* Vydání. Místo vydání: Nakladatel, rok vydání, lokace ve zdrojovém dokumentu (rozsah stran). ISBN.

Příklady

- JEMELKA, Petr. Hra a tvořivost ve filosofii Vítězslava Gardavského. **In:** *Hra, věda a filosofie: sborník příspěvků.* 1. vyd. Praha: Filosofia, 2006, s. 135-141. ISBN 80-7007-222-9.
- KALINOVÁ, Alena. Kamnářská plastika: příspěvek k studiu lidového kamnářství. **In:** *Středověké a novověké zdroje tradiční kultury: sborník příspěvků ze semináře konaného 30. listopadu 2005 v Ústavu evropské etnologie.* 1. vyd. Brno: Ústav evropské etnologie, 2006, s. 167-183. ISBN 80-239-7984-4
- NEBESKÁ, Iva. Doslov. **In:** ALTMANN, Gerry T.M. *Výstup na babylonskou věž: otázky jazyka, myslí a poroz.* 1. vyd. Praha: Triáda, 2005, s. 287-296. ISBN 80-86138-70-4.

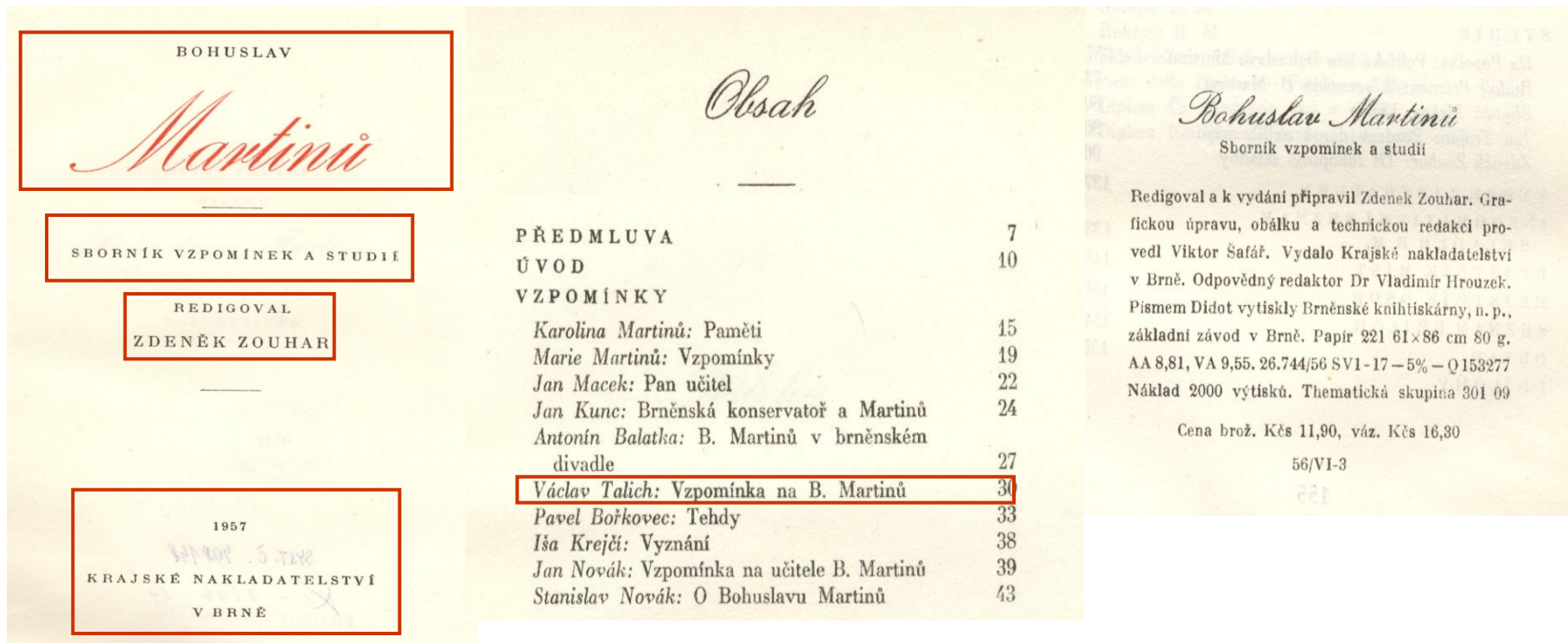

Vyzkoušejte si...

Citace příspěvku ve sborníku

Tvůrce příspěvku. Název, podnázev příspěvku. In: Tvůrce zdrojového dokumentu. Název, podnázev zdrojového dokumentu. Vydání. Místo vydání: Nakladatel, rok vydání, lokace ve zdrojovém dokumentu (rozsah stran). ISBN.

Seriálové publikace 1/2

= publikace vydávaná v částech následujících po sobě, obvykle navazujících číselně nebo chronologicky, se záměrem stálého pokračování nezávisle na periodicitě (definice z TDKIV).

= časopisy, noviny, ročenky, edice...

Název: *podnázev*. Odpovědnost k seriálové publikaci. Vydání. Údaje o vydávání (rok, ročník, číslo). Místo vydání: nakladatel, rok vydání. Edice. Poznámky (údaj o periodicitě). Standardní číslo.

Záznam časopisu jako celku - neukončené vydávání:

- *Čtenář: měsíčník pro knihovny*. Středočeská vědecká knihovna v Kladně. Praha: Academia, 1949- , roč. 1, č. 1- . ISSN 0011-2321.
- *Journal of social and clinical psychology*. New York: Guilford, 1983- , vol. 1, issue 1- . 10 x ročně. ISSN 0736-7236.

Seriálové publikace 2/2

Jedno číslo časopisu

- *Teorie vědy: časopis pro teorii vědy, techniky a komunikace*. Praha: Kabinet pro studium vědy, techniky a společnosti při Filozofickém ústavu AV ČR, 2007, roč. 16/29, č. 2. ISSN 1210-0250.
- *PAJ: a journal of performance and art*. Editor Bonne Marranca. Cambridge: MIT Press Journals, May 2008, vol. 30, num. 2 (PAJ 89). ISSN 1520-281X.

Citace částečného průběhu vydávání časopisu

- zapisuje se chronologické označení nebo číslování prvního a posledního svazku (sešitu).

- *Slovanský přehled: review for central, eastern and southeastern european history*. Praha: Historický ústav AV ČR, 2003-2008, roč. 89-94. ISSN 0037-6922.
- *Filosofický časopis*. Filosofický ústav AV ČR. Praha: Filosofický ústav AV ČR, červen 1995-říjen 1997, roč. 43, č. 3-roč. 45, č. 5. ISSN 0015-1831.

Články v seriálových publikacích

Tvůrce článku. Název: podnázev článku. Vedlejší tvůrce. In: *Název: podnázev zdrojového dokumentu (seriálu)*. Vydání. Lokace ve zdrojovém dokumentu (Rok, ročník, číslo, rozsah stran). ISSN.

Příklady

- STUKKER, Ninke, Ted SANDERS a Arie VERHAGEN. Causality in verbs and in discourse connectives: converging evidence of cross-level parallels in Dutch linguistic categorization. *Journal of Pragmatics: an interdisciplinary journal of language studies*. July 2008, vol. 40, issue 7, s. 1296-1322. ISSN 0378-2166.
- WIHODA, Martin. Mocran et Mocran jako prostor k zamyšlení. *Časopis Matice moravské*. 2007, roč. 126, č. 2, s. 377-410. ISSN 0323-052X.
- KASATKINA, Natalita. Etniškumo tyrimai: tendencijos ir esminės sąvokos. *Filosofija. Sociologija*. 2007, t. 18, nr. 4, s. 1-11. ISSN 0235-7186.

Specifika citování elektronických zdrojů

- vždy uvádíme typ nosiče, píše se v hranatých závorkách, např. **[online]**, **[CD-ROM]**, můžeme zdroj i blíže specifikovat, např. **[online blog]**
- vzhledem k časté aktualizaci el. zdrojů, uvádíme nejkonkrétnější dostupný údaj tak, jak je ve zdroji uveden, např. **©2010, poslední aktualizace 3. 4. 2012** apod.
- povinným údajem je pro el. zdroje datum citování, které uvádíme ve tvaru: **[cit. RRRR-MM-DD]**, např. **[cit. 2012-04-12]**
- posledním povinným údajem pro el. dokumenty je dostupnost a přístup; tyto údaje se uvádí formulací „**Dostupné z:**“ a měly by odkazovat na ověřený zdroj (typicky **URL**, **URI**, pokud dokument nemá pevnou adresu, můžeme naznačit cestu, např. **ProQuest**)

Elektronická kniha, online monografie jako celek

Tvůrce. *Název: podnázev* [online]. Vydání. Vedlejší tvůrce. Místo vydání: Nakladatel, rok vydání. [cit. RRRR-MM-DD] Rozsah díla. Edice. Poznámky. ISBN. Dostupné z: URL

Příklady

- BAUM, L. Frank. *The Wonderful Land of Oz* [online]. Etext no. 17426. Read by Roy Trumbull. Project Gutenberg, 2005 [Version 1.0] [cit. 2006-04-02]. MP3 format, 4.08 MB. Dostupné z: <http://www.gutenberg.org/files/17426/17426-mp3/17426-mp3-chap10.mp3>
- KAFKA, Franz. *The Trial* [online]. Translated by David Wyllie. Project Gutenberg, 2005. Updated 2006-03-08 15:35:09 [cit. 2011-04-26]. Plain text format, 462 KB. Dostupné z: <http://www.gutenberg.org/dirs/etext05/ktria11.txt>

Články v online seriálových publikacích

Tvůrce článku. Název: podnázev článku. Vedlejší tvůrce. Název: *podnázev zdrojového dokumentu (seriálu)* [online]. Vydání. Lokace ve zdrojovém dokumentu (Rok, ročník, číslo, rozsah stran). [cit. RRRR-MM-DD]. ISSN. Dostupné z: URL

Příklady

- STRINGER, John A. et al. Reduction of RF-induced sample heating with a scroll coil resonator structure for solid-state NMR probes. *Journal of Magnetic Resonance* [online]. Elsevier. March 2005, vol. 173(1), 40-48 [cit. 2011-04-26]. ISSN 2578-2369. Dostupné z: <http://ukpmc.ac.uk/abstract/MED/15705511/reload=0;jsessionid=iltc8JILJsQigCYbe11k.136>

Vyzkoušejte si...

Citace článku v elektronickém časopise

◀ Seznam výsledků | Upřesnit vyhledávání 1 z 66 ▶

Out of Control: Palestinian News Satire and Government Power in the Age of Social Media.

Autoři: Sienkiewicz, Matt¹ mattsienkiewicz@gmail.com

Zdroj: Popular Communication; Jan-Mar2012, Vol. 10 Issue 1/2, p106-118, 13p

Typ dokumentu: Article

Tématické termíny: *POLITICAL satire
*TELEVISION comedies
*NEW media art
*SOCIAL media

Zeměpisné termíny: PALESTINIAN National Authority

Abstrakt: This article analyzes the Palestinian sketch comedy show Watan Ala Watar, placing the groundbreaking program in the context of theories of satire, government control, and popular resistance. Detailing the show's tumultuous relationship with the Palestinian Authority, the article argues that despite publicly supporting Watan Ala Watar so as to create the impression of a liberal **media** regime, the government ultimately could not accept the existence of uncensored political comedy. However, the article shows that through the use of **new media**, the program has continued to have an impact despite the government's refusal to put it on air. [ABSTRACT FROM AUTHOR.]

Copyright of Popular Communication is the property of Taylor & Francis Ltd and its content may not be copied or emailed to multiple sites or posted to a listserv without the copyright holder's express written permission. However, users may print, download, or email articles for individual use. This abstract may be abridged. No warranty is given about the accuracy of the copy. Users should refer to the original published version of the material for the full abstract. (Copyright applies to all Abstracts.)

Přidružení autora: ¹Gettysburg College

ISSN: 15405702

DOI: 10.1080/15405702.2012.638575

Přirůstkové číslo: 71516813

Databáze: Academic Search Complete

SIENKIEWICZ, Matt. Out of Control: Palestinian News Satire and Government Power in the Age of Social Media. *Popular Communication* [online]. Jan-Mar 2012, Vol. 10, Iss. 1/2, s. 106-118. [cit. 2012-04-12]. ISSN 1540-5702. Dostupný z: Academic Search Complete

Webové stránky

Tvůrce stránky. Název: podnázev stránky. Vedlejší tvůrce. Název: podnázev zdrojového webového sídla [online]. Vydání. [cit. RRRR-MM-DD]. ISSN. Dostupné z: URL

Příklad

- KUBAS, Patrik. Den ministra Dobeše v Brně. *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* [online]. 25. ledna [2012] [cit. 2012-04-12]. ISSN 2578-2369. **Dostupné z:** <http://www.msmt.cz/pro-novinare/den-ministra-dobese-v-brne>.

Závěrečné práce

Tvůrce. *Název práce: podnázev. Vedlejší název [Druh nosiče].* Místo odevzdání práce, datum odevzdání práce [Datum citování]. Druh práce. Název instituce, kde byla práce napsána. (Univerzita, Fakulta, Ústav). Vedoucí práce. Dostupnost a přístup. Poznámky.

Diplomová práce

BIRCKMANNOVÁ, Michaela. *Německá lidová strana na Moravě na přelomu 19. a 20. století.* Brno, 1991. **Diplomová práce.** Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, Katedra československých dějin.

Disertační práce

JŮVA, Vladimír. *Vývoj německé muzeopedagogiky.* Brno, 1992. **Disertační práce.** Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, Ústav pedagogických věd.

Závěrečná práce zveřejněná v Informačním systému MU

DOLEŽEL, Michal. *Staré japonské literární památky a jejich estetika.* [online]. Brno, 2003 [cit. 2012-04-11]. **Diplomová práce.** Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, Sdružená uměnovědná studia. Vedoucí práce: Kofroň Hirajama. **Dostupné z:** https://is.muni.cz/auth/th/52330/ff_b.

„Čtení“ citací

- schopnost rozpoznat typ dokumentu podle citace

Příklad:

JEMELKA, Petr. Hra a tvořivost ve filosofii Vítězslava Gardavského. In: *Hra, věda a filosofie*. 1. vyd. Praha: Filosofia, 2006, s. 135-141. ISBN 80-7007-222-9.

STRINGER, John A. et al. Reduction of RF-induced sample heating with a scroll coil resonator structure for solid-state NMR probes. *Journal of Magnetic Resonance* [online]. Elsevier. March 2005, vol. 173(1), 40-48 [cit. 2011-04-26]. Dostupné z: <http://ukpmc.ac.uk/abstract/MED/15705511/reload=0;jsessionid=iltc8JILJsQigCYbe11k.136>

Citační workshopy

Ve spolupráci s projektem e:Citace pro vás pořádáme citační workshopy - ideální příležitost, jak si v neformálním prostředí a spíše hravou formou zafixovat správné citační postupy.

17. 4. 10-12

24. 4. 14-16

obojí v Café Falk

Více informací na [webu knihovny](http://knihovna.phil.muni.cz), na akci je třeba se přihlásit zde:
<http://knihovna.phil.muni.cz/akce> .

Použité zdroje

- BIERNÁTOVÁ, Olga a Jan SKŮPA. Bibliografické odkazy a citace dokumentů dle ČSN ISO 690 (01 0197) platné od 1. dubna 2011. *Citace.com* [online]. ©2004-2012 [cit. 2012-04-11]. Dostupné z: <http://citace.com/dokumenty.php>
- Jak správně citovat. *Kurz práce s informacemi* [online]. Brno: Filozofická fakulta Masarykovy univerzity, 2007 [cit. 2010-04-17]. Dostupné z: http://is.muni.cz/elportal/estud/ff/js07/informace/materialy/pages/citace_opora.pdf.
- JANOŠ, Karel. *Informační etika*. 1. vyd. Praha: Česká informační společnost, 1993. 134 s.
- *KTD - Česká terminologická databáze knihovnictví a informační vědy (TDKIV)* [online]. Praha : Národní knihovna ČR, 2003- [cit. 2010-04-17]. Dostupné z: <http://sigma.nkp.cz/cze/ktd>.
- MARVANOVÁ, Eva. *ČSN ISO 690 (01 0197). Informace a dokumentace - Pravidla pro bibliografické odkazy a citace informačních zdrojů*. Praha: Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví, 2011. 39 s.
- MEŠKO, Dušan, Dušan KATUŠČÁK a Ján FINDRA. *Akademická příručka*. České, upr. vyd. Martin : Osveta, 2006. 481 s. ISBN 8080632197.

Děkujeme za pozornost

Mgr. Eva Trochtová, Mgr. Tereza Matýsová
Referenční služby
reference@phil.muni.cz

Ústřední knihovna FF MU
<http://knihovna.phil.muni.cz/>

Facebook
<http://www.facebook.com/rs.knihovnaffmu>

[ICQ 362131842](https://www.icq.com/362131842)

